

1.4. Mediacje. Scenariusz 3.

„Analiza zakresu znaczenia i zakresu Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie budowania zdolności UE do zapobiegania konfliktom i mediacji (2018/2159(INI))”

Adresaci: studenci, uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz ewentualnie ostatnich dwóch klas szkół podstawowych.

Przedmiot dydaktyczny:

szkoły średnie: przedmiot rozwijający kompetencje społeczne, taki jak wiedza o społeczeństwie lub podobny, język obcy, np. niemiecki lub jakiegokolwiek inny, lekcja wychowawcza, historia,

uczelnie wyższe: seminaria dyplomowe – magisterskie lub licencjackie, zajęcia dla doktorantów, Przedmioty wykładowe: Nauka o administracji inne przedmioty, na których wykładana jest wiedza w zakresie niekonfrontacyjnych metod opanowania konfliktów i rozwiązywania sporów oraz zasady i podstawy prawne funkcjonowania Unii Europejskiej.

Merytoryczna osnova zajęć i ich cel:

zajęcia polegają na analizie tekstu Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie budowania zdolności UE do zapobiegania konfliktom i mediacji (2018/2159(INI)) i wyszukiwaniu korelacji pomiędzy poszczególnymi przepisami oraz analizie ich uwarunkowań społecznych oraz ich społecznej wymowy.

Jakie kompetencje i jaką wiedzę rozwijać będzie lekcja:

Uczestnicy zajęć poznają na przykładzie Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie budowania zdolności UE do zapobiegania konfliktom i mediacji (2018/2159(INI)) zakres działań politycznych Unii Europejskiej, jak również będą mogli poznać charakter prawny tego rodzaju dokumentów. Będą mogli uświadomić sobie, jak wielką rolę w zapewnieniu stabilności kontynentu europejskiego odgrywa Parlament Europejski dzięki dyplomacji parlamentarnej, w tym dzięki procesom mediacji i dialogu, w oparciu o zakorzenioną kulturę dialogu i budowania konsensusu, o czym stanowi punkt O Rezolucji.

Młodzi ludzie będą mieli okazję do treningu umiejętności czytania aktów normatywnych i rozumienia treści ich przepisów w kontekście ich uwarunkowań społecznych i projektowanych przez prawodawcę skutków poszczególnych przepisów.

Uczestnicy zajęć będą mieli okazję do rozwijania umiejętności debatowania oraz argumentowania własnych poglądów i nauczą się stosowania argumentów prawnych na poparcie przedstawianych przez siebie tez o działaniu społeczeństwa.

Znaczenie rezolucji

Rezolucja sytuuje mediacje wraz z zapobieganiem konfliktom wśród narzędzi instytucjonalnych i prawnych realizujących kompleksowe podejście łączące bezpieczeństwo, dyplomację i rozwój. Zgodnie z punktem H rezolucji zapobieganie konfliktom i mediacja powinny zapewniać utrzymanie stabilności i rozwój w tych państwach i strefach geograficznych, których położenie stanowi dla Unii bezpośrednie wyzwanie pod względem bezpieczeństwa. Warto więc zauważyć, że w rezolucji dano wyraz swoistej misji Unii Europejskiej, którym jest prorozwojowe i antykonfliktowe oddziaływanie nie tylko na własne kraje członkowskie, ale także w znacznie szerszej, globalnej skali, co oczywiście dotyczy głównie tych krajów, które oddziałują na Unię przez swoje sąsiedztwo, ale także przez intensywność kontaktów społecznych i gospodarczych.

Przepisy rezolucji uwzględniają także sytuację ludzi młodych, zwłaszcza w sytuacjach konfliktowych, w tym w konfliktach zbrojnych. W punkcie P rezolucji zwrócono uwagę na kwestię nieproporcjonalnego wpływu konfliktów siłowych na ludność cywilną, zwłaszcza na kobiety i dzieci, oraz na to, że udział kobiet i ludzi młodych jest ważny dla zapobiegania konfliktom, budowania pokoju oraz zapobiegania wszelkim formom przemocy. Ponadto w punkcie 36 tego aktu jest mowa o konieczności zapewnienia, by wszelka współpraca oraz wszelkie szkolenia i interwencje uwzględniały potrzeby i aspiracje młodych kobiet i młodych mężczyzn oraz były do nich dostosowane, biorąc pod uwagę, że konflikty siłowe wpływają w różny sposób na ich życie i przyszłość oraz że młode kobiety i młodzi mężczyźni mogą wnieść cenny wkład w zapobieganie konfliktom siłowym i ich rozwiązywanie, w szczególności w kontekście postanowień punktu 32 i 33 tej rezolucji. Ponadto w punkcie 24 tego aktu wezwano do dalszego rozwijania programu młodych przywódców politycznych w kontekście programu działań na rzecz młodzieży, pokoju i bezpieczeństwa opartego na rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2250.

Parlament Europejski w rezolucji zwrócił uwagę na istotną rolę społeczeństwa obywatelskiego, w ramach którego możliwe jest prowadzenie konstruktywnego dialogu. Dlatego też w trakcie lekcji czy zajęć akademickich realizowanych na podstawie niniejszego scenariusza warto zwrócić uwagę na punkt Q rezolucji, w którym jest mowa o kluczowym znaczeniu zapewnienia i wspierania aktywnego i konstruktywnego udziału społeczeństwa obywatelskiego i podmiotów lokalnych, w tym m.in. młodzieży, w promowaniu i ułatwianiu budowania zdolności i zaufania w zakresie mediacji, dialogu i pojednania. Ponadto w punkcie

38. rezolucji podkreślono znaczenie środków budowania zaufania oraz kontaktów międzyludzkich dla zapobiegania konfliktom i ich rozwiązywania. Do takich środków należy m.in. mediacja.

Przebieg zajęć dydaktycznych

Przed zajęciami dydaktycznymi należy poprosić, aby uczniowie lub studenci zapoznali się z tekstem Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 12 marca 2019 r. w sprawie budowania zdolności UE do zapobiegania konfliktom i mediacji (2018/2159(INI)). Można im udostępnić odpowiednio wcześniej tekst Rezolucji, zawarty w Załączniku: Scenariusz 3. Załącznik 1. Tekst rezolucji do analizy.

1. Przedstawienie uczestnikom zajęć statusu aktu, jakim jest rezolucja Parlamentu Europejskiego i przedstawienie kompetencji Parlamentu Europejskiego.

Parlament Europejski – przydatne linki do tekstów źródłowych:

- Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji Społecznej, Jak działa Unia Europejska: przewodnik po instytucjach europejskich, Urząd Publikacji, 2014, <https://data.europa.eu/doi/10.2775/1241>
- Strona Parlamentu Europejskiego <https://www.europarl.europa.eu/portal/pl>.

Funkcje Parlamentu Europejskiego:

1. Kompetencja prawodawcza – Parlament bierze udział w tworzeniu prawa europejskiego
2. Kompetencje nadzorcze – nadzór nad instytucjami UE, w tym nad Komisją
3. Kompetencje budżetowe – wraz z Radą Parlament decyduje o budżecie, więc ma wpływ na wydatki UE.

Obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej wybierają posłów (deputowanych) do Parlamentu Europejskiego bezpośrednio. Należy uwiadomić studentom i uczniom, że oni także indywidualnie mają wpływ na to, kto w tym organie zasiada. Ważne, by przełamać stereotyp „Unia Europejska to ‘oni’”, bo Unia Europejska to „my”.

Status rezolucji Parlamentu Europejskiego:

Rezolucje podejmowane przez Parlament nie mają statusu prawa, które podlegałoby wykonaniu. Są one wyrazem politycznych dążeń Unii Europejskiej i informacją o tym, jakie i w jakim zakresie problemy dostrzegane są w samej Unii

i w jej otoczeniu. Jako takie akty te wpływają pośrednio zarówno na politykę Unii Europejskiej, jak i Państw członkowskich UE oraz stanowią wyraz deklaracji i afirmacji określonych wartości, którymi kieruje się Unia. Mogą stanowić podstawę do dalszych działań legislacyjnych, jak również wskazówkę interpretacyjną dla działań podejmowanych na podstawie przepisów prawa unijnego i praw krajowych.

2. Analiza przepisów rezolucji

Uczestnicy zajęć powinni – dysponując wstępną orientacją w zakresie treści rezolucji – zebrać informacje na temat jej regulacji w podanych poniżej kategoriach.

Uczestnicy zajęć mogą pracować na elektronicznej wersji rezolucji lub na wydruku. W obu przypadkach mogą zakreślać stosowne fragmenty rezolucji wybranym przez siebie kolorem i pisać na marginesie lub umieszczać w formie elektronicznej komentarze.

Preferowana forma zajęć to praca w grupach, gdy poszczególne osoby wchodzące w skład grup podzielą się odpowiednio tekstem rezolucji.

Każda z grup opracowuje jedno zagadnienie.

Lista zagadnień:

1. Wskaż przepisy rezolucji, które wskazują mediację jako narzędzie rozwiązywania konfliktu. Oceń zakresy sytuacji, które rezolucja wskazuje jako właściwe do zastosowania mediacji. W jakich konfliktach można zastosować mediację? Uzasadnij swoją opinię.

2. Wskaż, w których przepisach rezolucji mowa jest o roli kobiet i ich sytuacji w kontekście możliwości podejmowania dialogu jako instrumentu mającego zastosowanie w osiągnięciu standardu bezpieczeństwa. W argumentacji i dyskusji odnieś przepisy rezolucji do właściwych przepisów prawa międzynarodowego oraz treści art. 32 i 33 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Które przepisy rezolucji reagują na specyfikę geopolitycznego usytuowania Unii Europejskiej? W jaki sposób Unia Europejska zamierza oddziaływać na państwa zewnętrzne?

4. Zidentyfikuj wskazane w rezolucji narzędzia zapobiegania konfliktom i zapewniania stabilności w państwach i strefach geograficznych, których położenie stanowi dla Unii bezpośrednie wyzwanie pod względem bezpieczeństwa.

5. Wskaż, które przepisy rezolucji odnoszą się do roli społeczeństwa obywatelskiego i jakie wyzwania stojące przed społeczeństwem obywatelskim dostrzega rezolucja.

6. Jak rezolucja reaguje na sytuację kobiet w konfliktach? Dlaczego rezolucja szczególnie zwraca uwagę na sytuację kobiet w konfliktach?

Literatura pozwalająca uzyskać szersze spojrzenie na problem

Tabernacka M. (red.), *Antropologia mediacji*, Wrocław 2015.

Tabernacka M., *Mediacje – przeciwdziałanie podziałom w praktyce stosowania prawa* [w:]

Tabernacka M. (red.), *Mediacje ponad podziałami*, Wrocław 2013, dostęp elektroniczny: <http://www.bibliotekacyfrowa.pl/publication/42211>.

Tabernacka M., *Negocjacje i mediacje w sferze publicznej*, Warszawa 2018.